

Warszawa, dnia 15 lutego 2019 r.

Poz. 293

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 stycznia 2019 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523 oraz z 2018 r. poz. 2243) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 900), z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 6 marca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 650) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 17 stycznia 2019 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje art. 236 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 650), który stanowi:

„Art. 236. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 184, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2018 r.;
- 2) art. 185, który wchodzi w życie z dniem 11 lipca 2019 r.;
- 3) art. 188, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 stycznia 2019 r. (poz. 293)

USTAWA

z dnia 14 lipca 2006 r.

o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu oraz wyjazdu z tego terytorium:

- 1) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej,
 - 2) obywateli państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
 - 3) obywateli Konfederacji Szwajcarskiej,
 - 4) członków rodzin obywateli, o których mowa w pkt 1–3, którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają
- a także tryb postępowania i organy właściwe w tych sprawach.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) granica – granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1869 i 2399);
- 2) dokument podróży – dokument podróży w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094 i 2399);
- 3) obywatel UE – cudzoziemca:
 - a) obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - b) obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
 - c) obywatela Konfederacji Szwajcarskiej;
- 4) członek rodziny – cudzoziemca będącego lub niebędącego obywatelem UE:
 - a) małżonka obywatela UE,
 - b) bezpośredniego zstępnego obywatela UE lub jego małżonka, w wieku do 21 lat lub pozostającego na utrzymaniu obywatela UE lub jego małżonka,
 - c) bezpośredniego wstępnego obywatela UE lub jego małżonka, pozostającego na utrzymaniu obywatela UE lub jego małżonka;
- 5)²⁾ osoba pracująca na własny rachunek – osobę fizyczną będącą przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, 1479, 1629, 1633 i 2212), a także każdą inną osobę fizyczną wykonującą działalność zarobkową we własnym imieniu i na własny rachunek, nawet gdy inne ustawy nie zaliczają tej działalności do działalności gospodarczej, lub osoby wykonującej taką działalność do przedsiębiorców;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz. Urz. UE L 158 z 30.04.2004, str. 77; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 46).

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 113 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 650), która weszła w życie z dniem 30 kwietnia 2018 r.

- 6) państwo członkowskie – państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederację Szwajcarską;
- 7) pracownik – osobę pozostającą w stosunku pracy, a także osobę wykonującą pracę w ramach umowy cywilnoprawnej;
- 8) wiza – wizę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Art. 2a. 1. Do osób, o których mowa w art. 1, stosuje się przepisy art. 49–56, przepisy wydane na podstawie art. 57 ust. 1, art. 336 ust. 3, art. 337 ust. 1, art. 338, przepisy wydane na podstawie art. 339 ust. 1, art. 340–347, art. 394–427, art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a i k oraz pkt 3–5, art. 429 ust. 1 pkt 2, 7, 8 i 12 oraz ust. 2, art. 430 ust. 1, 2 pkt 5 i 7 oraz ust. 6 i 7, art. 432, art. 439–441, art. 444–447, art. 449–456 oraz przepisy wydane na podstawie art. 457 ust. 1 i art. 458 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

2. Do osób, o których mowa w art. 1 pkt 4, stosuje się ponadto przepisy:

- 1) art. 3 pkt 20–22, art. 58, art. 59, art. 60 ust. 1 pkt 17, art. 66 ust. 1–3, art. 67–71, art. 73, art. 74, art. 77 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. a i e oraz ust. 7 i 8, art. 78, art. 79, przepisy wydane na podstawie art. 80 ust. 1, art. 96, przepisy wydane na podstawie art. 97 ust. 1, art. 360–379, art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c, art. 429 ust. 1 pkt 1, art. 443 ust. 1 pkt 5 oraz art. 448 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 2) art. 34 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.) w zakresie unieważnienia lub cofnięcia wizy krajowej.

Art. 3. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie, a należących do właściwości konsulów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2141 oraz z 2019 r. poz. 60), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

3. W sprawach należących do właściwości wojewody, uregulowanych w ustawie, nie stosuje się przepisu *art. 33 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001 r. poz. 872, z późn. zm.)*³⁾⁴⁾.

Art. 4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach określonych w ustawie.

Art. 5. Organ właściwy w sprawach uregulowanych w ustawie może odstąpić od uzasadnienia decyzji lub postanowienia wydanych w tych sprawach, w całości lub w części, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa państwa.

Art. 6. Organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie są obowiązane do pouczenia obywatela UE i członka rodziny w języku dla nich zrozumiałym o:

- 1) zasadach i trybie postępowania w tych sprawach;
- 2) przysługujących im prawach i ciążących na nich obowiązkach;
- 3) treści decyzji, na podstawie których odmawia się wydania wizy, zarejestrowania pobytu lub unieważnia się zarejestrowanie;
- 4) treści decyzji, na podstawie których odmawia się wydania dokumentów określonych w ustawie lub unieważnia się te dokumenty;
- 5) treści decyzji o wydaleniu;
- 6) trybie i terminie wnoszenia odwołania lub innych zwykłych środków zaskarżenia.

Art. 7. 1. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie sporządza się w języku polskim i składa na formularzach.

2. Dokumenty sporządzone w języku obcym, dołączane do wniosków w sprawach uregulowanych w ustawie, składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski, sporządzonym przez tłumacza przysięgłego.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. poz. 1407, z 2002 r. poz. 329, 365, 558, 804 i 1688, z 2003 r. poz. 450, 1302 i 1452, z 2004 r. poz. 287, z 2005 r. poz. 288, 757 i 1462 oraz z 2008 r. poz. 1227.

⁴⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 1 kwietnia 2009 r. na podstawie art. 82 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. poz. 206), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2009 r.

Art. 7a. W postępowaniach w sprawach uregulowanych w ustawie obywatel UE lub członek rodziny obywatela UE w razie braku możliwości okazania dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo, mogą przedstawić inny dowód niż dokument urzędowy, który pozwoli potwierdzić ich tożsamość i obywatelstwo w niebudzący wątpliwości sposób.

Art. 8. W postępowaniach oraz rejestrach prowadzonych na podstawie ustawy mogą być przetwarzane następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko poprzednie;
- 3) płeć;
- 4) imię ojca;
- 5) imię matki;
- 6) data urodzenia;
- 7) miejsce i kraj urodzenia;
- 8) rysopis:
 - a) wzrost w centymetrach,
 - b) kolor oczu,
 - c) znaki szczególne;
- 9) odciski linii papilarnych;
- 10) obywatelstwo;
- 11) stan cywilny;
- 12) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 13) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL);
- 14) wizerunek.

Rozdział 2

Wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wyjazd z tego terytorium

Art. 9. 1. Obywatel UE może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.

2. Członek rodziny niebędący obywatelem UE może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży oraz wizy, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

3. Obowiązek posiadania wizy, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy:

- 1) obywatela państwa, wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymienającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. WE L 81 z 21.03.2001, str. 1) zmienionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 2414/2001 z dnia 7 grudnia 2001 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 539/2001 (Dz. Urz. WE L 327 z 12.12.2001, str. 1) oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 453/2003 z dnia 6 marca 2003 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 539/2001 (Dz. Urz. UE L 69 z 13.03.2003, str. 10);
- 2) członka rodziny niebędącego obywatelem UE, posiadającego wydany przez inne państwo członkowskie ważny dokument odpowiadający karcie pobytu członka rodziny obywatela UE lub karcie stałego pobytu członka rodziny obywatela UE, o których mowa w art. 30 i 54, lub ważną kartę pobytu, wydaną na podstawie *ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach*⁵⁾.

⁵⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 1 maja 2014 r. na podstawie art. 521 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), która weszła w życie z dniem 1 maja 2014 r.

Art. 10. 1. Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE wydaje się wizę Schengen lub wizę krajową w celu dołączenia do obywatela państwa członkowskiego lub przebywania z nim.

2. Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE odmawia się wydania wizy, gdy:

- 1) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, prowadzonego na podstawie art. 434 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, zwanego dalej „wykazem”, lub
- 2) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zdrowia publicznego.

3. Wizę wydaje lub odmawia jej wydania konsul lub komendant placówki Straży Granicznej niezwłocznie po złożeniu wniosku, zapewniając członkowi rodziny wszelkie dopuszczalne przez przepisy prawa ułatwienia w uzyskaniu wizy.

4. Odmowa wydania wizy przez konsula następuje w drodze decyzji.

5. Od decyzji o odmowie wydania wizy wydanej przez konsula przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zagranicznych, a od decyzji o odmowie wydania wizy, wydanej przez komendanta placówki Straży Granicznej – do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 11. 1. Obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE można odmówić wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy:

- 1) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu lub
- 2) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zdrowia publicznego, lub
- 3) nie posiada dokumentu, o którym mowa odpowiednio w art. 9 ust. 1 lub 2, chyba że udowodni w inny, niebudzący wątpliwości sposób, że jest uprawniony do korzystania ze swobody przepływu osób.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wzięcia udziału w postępowaniu przed sądem administracyjnym w sprawie o wydalenie z tego terytorium i gdy przebywanie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE na tym terytorium nie spowoduje poważnych zakłóceń porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

3. Decyzji o odmowie wjazdu nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. W przypadku wydania członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE decyzji o odmowie wjazdu na podstawie ust. 1 pkt 1 lub 2, wydaje się także decyzję o unieważnieniu wizy.

Art. 11a. 1. Decyzja o odmowie wydania wizy członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE wydana na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 2 lub decyzja o odmowie wjazdu wydana członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE lub obywatelowi UE na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2, powinny uwzględniać zasadę proporcjonalności i być wydawane wyłącznie w przypadku, gdy zachowanie danej osoby stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla interesu społecznego.

2. Wcześniejsza karalność nie może stanowić samoistnej podstawy do podjęcia decyzji na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 2 lub art. 11 ust. 1 pkt 2. Na zagrożenia, o których mowa w ust. 1, nie można się powoływać dla celów gospodarczych.

Art. 12. Komendant placówki Straży Granicznej umożliwia obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE, przez okres nie dłuższy niż 72 godziny przed wydaniem decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podjęcie działań zmierzających do uzyskania dokumentów, o których mowa odpowiednio w art. 9 ust. 1 lub 2, albo do udowodnienia w inny, niebudzący wątpliwości sposób, że osoby te są uprawnione do korzystania ze swobody przepływu osób.

Art. 13. 1. Decyzje o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz decyzje o unieważnieniu wizy wydaje komendant placówki Straży Granicznej.

2. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 14. 1. Obywatel UE może wyjechać z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.

2. Członek rodziny niebędący obywatelem UE może wyjechać z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży.

3. W przypadku nieposiadania dokumentu, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 lub 2, obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE może wyjechać z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli udowodni w inny, niebudzący wątpliwości sposób, że jest uprawniony do korzystania ze swobody przepływu osób.

Rozdział 3

Prawo pobytu

Art. 15. 1. Bez konieczności zachowania warunków pobytu określonych w niniejszym rozdziale na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może przebywać:

- 1) obywatel UE i członek rodziny niebędący obywatelem UE – przez okres do 3 miesięcy;
- 2) obywatel UE, który wjechał na to terytorium w celu poszukiwania pracy – przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, chyba że po upływie tego okresu wykaże, że aktywnie kontynuuje poszukiwanie pracy i ma rzeczywiste szanse na zatrudnienie.

2. W okresie, o którym mowa w ust. 1:

- 1) obywatel UE jest obowiązany posiadać ważny dokument podróży albo inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo;
- 2) członek rodziny niebędący obywatelem UE jest obowiązany posiadać ważny dokument podróży.

Art. 16. 1. Obywatelowi UE przysługuje prawo pobytu przez okres dłuższy niż 3 miesiące, w przypadku gdy spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) jest pracownikiem lub osobą pracującą na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej, oraz:
 - a) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym,
 - b) jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.⁶⁾) albo
 - c) posiada prywatne ubezpieczenie zdrowotne, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z potrzebą pomocy medycznej lub leczeniem szpitalnym, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku;
- 3) studiuje lub odbywa szkolenie zawodowe w Rzeczypospolitej Polskiej oraz:
 - a) posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej,
 - b) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym,
 - c) jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych albo
 - d) posiada prywatne ubezpieczenie zdrowotne, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z potrzebą pomocy medycznej lub leczeniem szpitalnym, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku;
- 4) jest małżonkiem obywatela polskiego.

2. Jeżeli celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy, obywatel UE, w stosunku do którego mają zastosowanie ograniczenia w dostępie do rynku pracy na podstawie umów międzynarodowych, uzyskuje prawo pobytu przez okres dłuższy niż 3 miesiące po otrzymaniu przyrzeczenia wydania zezwolenia na pracę na tym terytorium.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1515, 1532, 1544, 1552, 1669, 1925, 2192 i 2429 oraz z 2019 r. poz. 60.

Art. 17. 1. Obywatel UE, który przestał być pracownikiem lub osobą pracującą na własny rachunek, zachowuje prawo pobytu przysługujące pracownikowi lub osobie pracującej na własny rachunek w następujących przypadkach:

- 1) nieświadczenia pracy lub niewykonywania innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek wskutek okresowej niezdolności do pracy z powodu choroby lub wypadku albo
- 2) niezamierzonego bezrobocia wynikającego z rejestru bezrobotnych prowadzonego przez powiatowy urząd pracy;
- 3) podjęcia kształcenia lub szkolenia zawodowego.

2. Jeżeli okres wykonywania pracy lub wykonywania innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzedzający bezrobocie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, był krótszy niż rok, prawo pobytu przysługujące pracownikowi lub osobie pracującej na własny rachunek obywatel UE zachowuje przez okres 6 miesięcy od dnia zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy.

Art. 18. Prawo pobytu przysługujące obywatelowi UE, o którym mowa w art. 16:

- 1) pkt 1 i 2 oraz w art. 17, rozciąga się na członka rodziny dołączającego do niego lub przebywającego z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pkt 3, rozciąga się na małżonka i dziecko pozostające na jego utrzymaniu lub na utrzymaniu małżonka, dołączających do niego lub przebywających z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 19. 1. W przypadku rozwodu, unieważnienia małżeństwa, śmierci lub wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela UE, o którym mowa w art. 16 i 17, członek rodziny będący obywatelem UE zachowuje prawo pobytu.

2. Członek rodziny niebędący obywatelem UE zachowuje prawo pobytu w przypadku:

- 1) śmierci obywatela UE, o którym mowa w art. 16 i 17, jeżeli przebywał z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż rok przed dniem śmierci obywatela UE;
- 2) rozwodu lub unieważnienia małżeństwa z obywatelem UE, o którym mowa w art. 16 i 17, jeżeli:
 - a) małżeństwo trwało co najmniej 3 lata przed wszczęciem postępowania w sprawie o rozwód lub o unieważnienie małżeństwa, w tym rok w czasie pobytu obywatela UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - b) jako były małżonek obywatela UE sprawuje opiekę nad jego dziećmi, na podstawie porozumienia między byłymi małżonkami lub na podstawie orzeczenia sądu, lub
 - c) przemawiają za tym szczególnie istotne okoliczności, w tym związane z podleganiem przemocy w rodzinie w trakcie trwania małżeństwa, lub
 - d) jako były małżonek obywatela UE ma prawo do odwiedzin małoletniego dziecka, na podstawie porozumienia między byłymi małżonkami lub na podstawie orzeczenia sądu, gdy z porozumienia lub orzeczenia wynika, że odwiedziny odbywają się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W przypadku śmierci lub wyjazdu obywatela UE, o którym mowa w art. 16 i 17, z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dziecko obywatela UE przebywające i uczące się lub studiujące na tym terytorium oraz rodzic sprawujący nad nim opiekę, bez względu na posiadane obywatelstwo, zachowują prawo pobytu do czasu zakończenia przez dziecko nauki lub studiów.

Art. 19a. 1. Dziecku obywatela UE, który był pracownikiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale nie zachował prawa pobytu na podstawie art. 17, które przebywa i uczy się lub studiuje na tym terytorium, przysługuje prawo pobytu do czasu zakończenia nauki lub studiów.

2. Rodzicowi sprawującemu opiekę nad dzieckiem obywatela UE, który był pracownikiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale nie zachował prawa pobytu na podstawie art. 17, które przebywa i uczy się lub studiuje na tym terytorium, przysługuje prawo pobytu do czasu osiągnięcia przez dziecko pełnoletności; prawo to przysługuje także po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal wymaga ono obecności i opieki tego rodzica, aby móc kontynuować i ukończyć naukę.

Art. 20. 1. Jeżeli pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej trwa przez okres dłuższy niż 3 miesiące, obywatel UE jest obowiązany zarejestrować swój pobyt, a członek rodziny niebędący obywatelem UE jest obowiązany uzyskać kartę pobytu członka rodziny obywatela UE.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy obywatela UE posiadającego prawo pobytu w okolicznościach, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2.

Art. 21. 1. Zarejestrowanie pobytu następuje na wniosek obywatela UE, a wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE – na wniosek członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

2. Wniosek składa się osobiście, nie później niż w następnym dniu po upływie 3 miesięcy od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wymóg osobistego złożenia wniosku nie dotyczy małoletniego.

3. Do wniosku dołącza się dokumenty lub pisemne oświadczenia potwierdzające spełnianie warunków pobytu określonych w niniejszym rozdziale, a w przypadku wniosku o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE – także fotografie.

4. Przy składaniu wniosku o zarejestrowanie pobytu lub wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE okazuje się ważny dokument podróży. Obywatel UE może okazać inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

5. Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE wydaje się niezwłocznie zaświadczenie o złożeniu wniosku.

Art. 22. Zarejestrowania pobytu i wydania zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE dokonuje się niezwłocznie, a kartę pobytu członka rodziny obywatela UE wydaje się nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o jej wydanie, albo w tych terminach odmawia się zarejestrowania pobytu lub wydania karty.

Art. 23. 1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie o zarejestrowanie pobytu lub o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE przekazuje kopie wniosków, o których mowa w art. 21 ust. 1, komendantowi oddziału Straży Granicznej, komendantowi wojewódzkiemu Policji i Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej, komendant wojewódzki Policji i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego są obowiązani do niezwłocznego przekazywania organowi prowadzącemu postępowanie w sprawie o zarejestrowanie pobytu lub o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE informacji, czy pobyt obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 24. Organ prowadzący postępowanie o zarejestrowanie pobytu ustala, czy został spełniony warunek posiadania wystarczających środków finansowych, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 lub 3.

Art. 25. Jeżeli w postępowaniu o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE okoliczności sprawy wskazują, że:

- 1) jedno z małżonków przyjęło korzyść majątkową w zamian za wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa, o ile nie wynika to ze zwyczaju ugruntowanego w danym państwie lub grupie społecznej,
- 2) małżonkowie nie wypełniają prawnych obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa,
- 3) małżonkowie nie zamieszkują wspólnie,
- 4) małżonkowie nie spotkali się nigdy przed zawarciem małżeństwa,
- 5) małżonkowie nie mówią językiem zrozumiałym dla obojga,
- 6) małżonkowie nie są zgodni co do dotyczących ich danych osobowych i innych istotnych okoliczności, które ich dotyczą,
- 7) jedno z małżonków lub oboje małżonkowie w przeszłości zawierali już małżeństwa dla pozorów

– organ prowadzący postępowanie ustala, czy związek małżeński z obywatelem UE nie został zawarty dla pozorów.

Art. 26. Organ prowadzący postępowanie w sprawie o zarejestrowanie pobytu lub o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE może wystąpić, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu państwa członkowskiego z wnioskiem o udzielenie informacji o osobie, której postępowanie dotyczy, znajdujących się w rejestrach karnych.

Art. 27. 1. Zarejestrowanie pobytu następuje w rejestrze pobytu obywatela UE.

2. Obywatelowi UE, którego pobyt został zarejestrowany, wydaje się zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE.

Art. 28. 1. W zaświadczeniu o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub karcie pobytu członka rodziny obywatela UE zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;

- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) adres miejsca zameldowania na pobyt stały, a w razie jego braku – zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące; w przypadku braku zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące danych o adresie nie zamieszcza się;
- 6) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – w przypadku gdy został nadany;
- 7) datę wydania i nazwę organu wydającego.

2. Zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE zawiera także datę zarejestrowania pobytu, a karta pobytu członka rodziny obywatela UE – termin upływu ważności, fotografię i podpis jej posiadacza.

3. Karta pobytu członka rodziny obywatela UE może zawierać zakodowany zapis danych osobowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3.

Art. 29. 1. Przy odbiorze zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub karty pobytu członka rodziny obywatela UE okazuje się ważny dokument podróży, a w przypadku gdy odbioru dokonuje pełnomocnik wnioskodawcy – także pełnomocnictwo do odbioru zaświadczenia lub karty. Obywatel UE może okazać inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

2. Odbiór zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub karty pobytu członka rodziny obywatela UE potwierdza się podpisem składanym na formularzu wniosku o ich wydanie.

Art. 30. 1. Członek rodziny niebędący obywatelem UE jest obowiązany posiadać kartę pobytu członka rodziny obywatela UE, która potwierdza jego prawo do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i uprawnia wraz z ważnym dokumentem podróży do wielokrotnego przekraczania granicy bez wizy.

2. Karta pobytu członka rodziny obywatela UE jest ważna przez 5 lat, a w przypadku gdy zamierzony okres pobytu obywatela UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do którego członek rodziny dołącza lub z którym przebywa, jest krótszy niż 5 lat – dokument ten jest ważny przez zamierzony okres pobytu obywatela UE.

Art. 31. 1. Obywatelowi UE odmawia się zarejestrowania pobytu, a członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE odmawia się wydania karty pobytu członka rodziny obywatela UE, w przypadku gdy:

- 1) nie zostały spełnione warunki pobytu określone w niniejszym rozdziale lub
- 2) pobyt obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do:

- 1) obywatela UE będącego członkiem rodziny, obywatela UE lub obywatela Rzeczypospolitej Polskiej innym niż ten, o którym mowa w art. 2 pkt 4, który dołącza do niego lub przebywa z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z powodu:
 - a) zależności finansowej od niego lub pozostawania z nim w gospodarstwie domowym, w kraju, z którego przybył obywatel UE ubiegający się o zarejestrowanie pobytu, lub
 - b) poważnych względów zdrowotnych wymagających osobistej opieki, sprawowanej przez obywatela UE lub obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel, dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) obywatela UE prowadzącego życie rodzinne w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, z późn. zm.⁷⁾), z obywatelem UE lub obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel, dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE odmawia się wydania karty pobytu członka rodziny obywatela UE także, gdy jego związek małżeński z obywatelem UE został zawarty dla pozorów.

⁷⁾ Zmiany wymienionej Konwencji zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. poz. 962, z 2001 r. poz. 266, z 2003 r. poz. 364, z 2010 r. poz. 587 oraz z 2014 r. poz. 1155.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, decyzja powinna uwzględniać zasadę proporcjonalności i opierać się wyłącznie na zachowaniu danej osoby, które stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla interesu społecznego. Wcześniejsza karalność tej osoby nie może stanowić samoistnej podstawy do podjęcia decyzji. Na zagrożenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać dla celów gospodarczych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2, organ, który prowadzi postępowanie w sprawie o zarejestrowanie pobytu obywatela UE, ustala w szczególności, czy więzi tego obywatela z obywatelem UE lub obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel, dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są rzeczywiste i stałe.

Art. 32. 1. Zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub karta pobytu członka rodziny obywatela UE podlegają wymianie w przypadku:

- 1) zmiany danych w nich zamieszczonych;
- 2) zniszczenia.

2. Karta pobytu członka rodziny obywatela UE podlega wymianie także w przypadku:

- 1) zmiany wyglądu jej posiadacza utrudniającej ustalenie jego tożsamości;
- 2) upływu terminu ważności.

3. W przypadku utraty zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub karty pobytu członka rodziny obywatela UE wydaje się nowe zaświadczenie lub kartę.

Art. 33. 1. Wymiana lub wydanie nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE następuje niezwłocznie na wniosek obywatela UE, a wymiana lub wydanie nowej karty pobytu członka rodziny obywatela UE – niezwłocznie na wniosek członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

2. Wniosek składa się osobiście. Wymóg osobistego złożenia wniosku nie dotyczy małoletniego.

3. Do wniosku o:

- 1) wymianę karty pobytu członka rodziny obywatela UE dołącza się posiadaną kartę i fotografie;
- 2) wydanie nowej karty pobytu członka rodziny obywatela UE dołącza się fotografie.

4. Przy składaniu wniosku o wymianę lub wydanie nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE okazuje się ważny dokument podróży lub inny ważny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo.

5. Przy składaniu wniosku o wymianę lub wydanie nowej karty pobytu członka rodziny obywatela UE okazuje się ważny dokument podróży.

Art. 34. Przepisy art. 29 stosuje się do odbioru nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub nowej karty pobytu członka rodziny obywatela UE.

Art. 35. 1. Zarejestrowanie pobytu unieważnia się, w przypadku gdy:

- 1) nastąpiło na podstawie podrobionych lub przerobionych dokumentów lub fałszywych informacji lub
- 2) pobyt obywatela UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 31 ust. 3.

Art. 36. 1. Kartę pobytu członka rodziny obywatela UE unieważnia się, w przypadku gdy:

- 1) pobyt członka rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
- 2) została wydana na podstawie podrobionych lub przerobionych dokumentów lub fałszywych informacji, lub
- 3) związek małżeński członka rodziny obywatela UE został zawarty dla pozorów, lub
- 4) członek rodziny nie spełnia warunków pobytu określonych w niniejszym rozdziale.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 31 ust. 3.

Art. 37. 1. Kartę pobytu członka rodziny obywatela UE w razie unieważnienia lub zgonu członka rodziny obywatela UE należy niezwłocznie zwrócić organowi, który ją wydał.

2. Do zwrotu karty pobytu członka rodziny obywatela UE jest obowiązany:

- 1) w przypadku unieważnienia – członek rodziny niebędący obywatelem UE;
- 2) w przypadku zgonu członka rodziny niebędącego obywatelem UE – osoby obowiązane do zgłoszenia zgonu zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. poz. 1264 oraz z 2012 r. poz. 1529)*⁸⁾.

Art. 38. Odmowa lub unieważnienie zarejestrowania pobytu, odmowa wymiany zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE, odmowa wydania lub wymiany oraz unieważnienie karty pobytu członka rodziny obywatela UE następują w drodze decyzji.

Art. 39. 1. Organem właściwym w sprawach zarejestrowania pobytu lub unieważnienia zarejestrowania pobytu, wymiany lub wydania nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE, wydania, wymiany lub unieważnienia karty pobytu członka rodziny obywatela UE jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela UE.

2. Organem właściwym w sprawach wydania, wymiany lub unieważnienia karty pobytu członka rodziny obywatela UE w przypadku, o którym mowa w art. 19 ust. 2 i 3, jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu członka rodziny.

Art. 40. (uchylony)

Art. 41. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory formularzy wniosków o:
 - a) zarejestrowanie pobytu,
 - b) wymianę lub wydanie nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej,
 - c) wydanie lub wymianę karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 2) dokumenty, które należy dołączyć do wniosku o zarejestrowanie pobytu lub wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, biorąc pod uwagę przepisy Unii Europejskiej wydane w tym zakresie;
- 3) liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku o wydanie lub wymianę karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 4) wzory zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej i karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się:

- 1) dane, o których mowa w art. 8, w zakresie niezbędnym do zarejestrowania pobytu, wymiany lub wydania nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz wydania lub wymiany karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 2) dane, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2.

Rozdział 4

Prawo stałego pobytu

Art. 42. Obywatel UE nabywa prawo stałego pobytu po upływie 5 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 43. Członek rodziny niebędący obywatelem UE nabywa prawo stałego pobytu po upływie 5 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z obywatelem UE.

Art. 44. 1. Członek rodziny będący obywatelem UE, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie przez okres 5 lat i który zachował prawo pobytu na podstawie art. 19 ust. 1, nabywa prawo stałego pobytu.

2. Członek rodziny niebędący obywatelem UE, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie przez okres 5 lat i który zachował prawo pobytu na podstawie art. 19 ust. 2 lub 3, nabywa prawo stałego pobytu.

⁸⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 1 marca 2015 r. na podstawie art. 148 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 i 1888), która weszła w życie z dniem 1 marca 2015 r.

Art. 45. 1. Prawo stałego pobytu przed upływem 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nabywa:

- 1) pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek, która w chwili zakończenia wykonywania pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek osiągnęła wiek emerytalny określony przez polskie przepisy dotyczące ubezpieczenia emerytalnego lub która zakończyła wykonywanie pracy w celu przejścia na wcześniejszą emeryturę, jeżeli przedtem przez okres 12 miesięcy wykonywała pracę lub inną działalność zarobkową we własnym imieniu i na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywała na tym terytorium nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 3 lata;
- 2) pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek, która zaprzestała wykonywania pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek na tym terytorium z powodu trwałej niezdolności do pracy, jeżeli przebywała na tym terytorium nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 2 lata;
- 3) pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek, która po 3 latach nieprzerwanego pobytu i wykonywania pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek na tym terytorium wykonuje pracę lub inną działalność zarobkową we własnym imieniu i na własny rachunek w innym państwie członkowskim, przebywając nadal na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokąd powraca co najmniej raz w tygodniu.

2. Wykonywaniem pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, jest także wykonywanie pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek w innym państwie członkowskim.

3. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się także do pracownika lub osoby pracującej na własny rachunek, która, zachowując miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wykonywała pracę lub inną działalność zarobkową we własnym imieniu i na własny rachunek w innym państwie członkowskim i zaprzestała ich wykonywania z powodu trwałej niezdolności do pracy.

4. Wymogów dotyczących długości nieprzerwanego pobytu i wykonywania pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz wymogu dotyczącego długości nieprzerwanego pobytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie stosuje się do małżonka obywatela polskiego.

5. Wymogu dotyczącego długości nieprzerwanego pobytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie stosuje się, gdy zaprzestanie wykonywania pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek nastąpiło z powodu trwałej niezdolności do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

6. Do okresów pracy lub wykonywania innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek zalicza się okresy:

- 1) niezamierzonego bezrobocia wynikającego z rejestru bezrobotnych prowadzonego przez powiatowy urząd pracy;
- 2) przerw w pracy lub w wykonywaniu innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek niezależnych od woli osoby, o której mowa w ust. 1;
- 3) nieświadczenia pracy lub niewykonywania innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek wskutek okresowej niezdolności do pracy z powodu choroby lub wypadku.

Art. 46. 1. Prawo stałego pobytu, które nabył pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek na podstawie art. 45, nabywa także członek rodziny przebywający z nią na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na posiadane obywatelstwo.

2. W przypadku śmierci pracownika lub osoby pracującej na własny rachunek w okresie wykonywania pracy lub innej działalności zarobkowej we własnym imieniu i na własny rachunek przed nabyciem prawa stałego pobytu na podstawie art. 45 członek rodziny, który w dniu śmierci przebywał z nimi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nabywa prawo stałego pobytu, bez względu na posiadane obywatelstwo, jeżeli:

- 1) pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek do dnia śmierci przebywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie przez okres 2 lat albo
- 2) śmierć pracownika lub osoby pracującej na własny rachunek nastąpiła wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Art. 47. 1. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za nieprzerwany, w przypadku gdy przerwy w nim nie przekroczyły łącznie 6 miesięcy w roku.

2. Pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przerywa opuszczenie tego terytorium na okres dłuższy niż określony w ust. 1 z powodu:

- 1) odbycia obowiązkowej służby wojskowej albo
- 2) ważnej sytuacji osobistej, w szczególności ciąży, porodu, choroby, studiów, szkolenia zawodowego, oddelegowania, która wymaga pobytu poza tym terytorium, pod warunkiem że okres ten jest nie dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy.

3. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przerywa wykonanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

Art. 48. 1. Obywatelowi UE, który nabył prawo stałego pobytu zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozdziale, wydaje się dokument potwierdzający prawo stałego pobytu.

2. Członek rodziny niebędący obywatelem UE, który nabył prawo stałego pobytu zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozdziale, jest obowiązany uzyskać kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE.

Art. 49. 1. Wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu następuje na wniosek obywatela UE, a karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE – na wniosek członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

2. Wniosek składa się osobiście. Wymóg osobistego złożenia wniosku nie dotyczy małoletniego.

3. Członek rodziny niebędący obywatelem UE składa wniosek o wydanie karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE przed upływem terminu ważności karty pobytu członka rodziny obywatela UE.

4. Do wniosku dołącza się fotografie.

5. Przy składaniu wniosku o wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE okazuje się ważny dokument podróży. Obywatel UE może okazać inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Art. 50. Dokument potwierdzający prawo stałego pobytu wydaje się niezwłocznie po złożeniu wniosku o jego wydanie, a kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE – nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o jej wydanie, albo w tych terminach odmawia się ich wydania.

Art. 51. 1. Przepisy art. 23 stosuje się do postępowania o wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu.

2. Przepisy art. 23 i 25 stosuje się do postępowania o wydanie karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE.

Art. 52. 1. W dokumencie potwierdzającym prawo stałego pobytu lub karcie stałego pobytu członka rodziny obywatela UE zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) adres miejsca zameldowania na pobyt stały, a w razie jego braku – zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące; w przypadku braku zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące danych o adresie nie zamieszcza się;
- 6) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – w przypadku gdy został nadany;
- 7) nazwę organu wydającego, datę wydania i termin upływu ważności;
- 8) fotografię i podpis posiadacza.

2. Dokument potwierdzający prawo stałego pobytu lub karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE może zawierać zakodowany zapis danych osobowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3.

Art. 53. 1. Przy odbiorze dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE okazuje się dokument potwierdzający tożsamość osoby odbierającej, a w przypadku gdy odbioru dokonuje pełnomocnik wnioskodawcy – także pełnomocnictwo do odbioru dokumentu lub karty.

2. Odbiór dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE potwierdza się podpisem składanym na formularzu wniosku o ich wydanie.

Art. 54. Członek rodziny obywatela UE jest obowiązany posiadać kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE, która potwierdza jego prawo do stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia wraz z ważnym dokumentem podróży do wielokrotnego przekraczania granicy bez wizy.

Art. 55. Karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE jest ważna 10 lat.

Art. 56. 1. Odmawia się wydania dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE, w przypadku gdy:

- 1) nie zostały spełnione warunki stałego pobytu określone w niniejszym rozdziale lub
- 2) pobyt obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE odmawia się wydania karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE także wtedy, gdy jego związek małżeński z obywatelem UE został zawarty dla pozor.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 31 ust. 3.

Art. 57. 1. Dokument potwierdzający prawo stałego pobytu lub karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE podlegają wymianie w przypadku:

- 1) zmiany danych w nich zamieszczonych;
- 2) uszkodzenia lub zaistnienia innej okoliczności utrudniającej ustalenie tożsamości posiadacza.

2. Karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE podlega wymianie także w przypadku upływu terminu jej ważności.

3. W przypadku utraty dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE wydaje się nowy dokument lub kartę.

Art. 58. 1. Wymiana lub wydanie nowego dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu następuje niezwłocznie na wniosek obywatela UE, a wymiana lub wydanie nowej karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE – niezwłocznie na wniosek członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

2. Wniosek składa się osobiście. Wymóg osobistego złożenia wniosku nie dotyczy małoletniego.

3. Do wniosku o:

- 1) wymianę dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu dołącza się posiadany dokument potwierdzający prawo stałego pobytu i fotografie;
- 2) wymianę karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE dołącza się posiadaną kartę stałego pobytu i fotografie;
- 3) wydanie nowego dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE dołącza się fotografie.

Art. 59. Przepisy art. 53 stosuje się do odbioru nowego dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub nowej karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE.

Art. 60. 1. Dokument potwierdzający prawo stałego pobytu unieważnia się, w przypadku gdy:

- 1) został wydany na podstawie podrobionych lub przerobionych dokumentów lub fałszywych informacji lub
- 2) pobyt obywatela UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE unieważnia się, w przypadku gdy:

- 1) została wydana na podstawie podrobionych lub przerobionych dokumentów lub fałszywych informacji lub
- 2) pobyt członka rodziny niebędącego obywatelem UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 3) związek małżeński członka rodziny niebędącego obywatelem UE z obywatelem UE został zawarty dla pozor.

3. Kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE można unieważnić, w przypadku gdy członek rodziny niebędący obywatelem UE opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres dłuższy niż 2 kolejne lata.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 31 ust. 3.

Art. 61. 1. Dokument potwierdzający prawo stałego pobytu lub kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE w razie unieważnienia lub zgonu ich posiadacza należy niezwłocznie zwrócić organowi, który je wydał.

2. Do zwrotu dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE jest obowiązany:

- 1) w przypadku unieważnienia:
 - a) dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu – obywatel UE,
 - b) karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE – członek rodziny niebędący obywatelem UE;
- 2) w przypadku zgonu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE – osoby obowiązane do zgłoszenia zgonu zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego*⁸⁾.

Art. 62. Odmowa wydania lub wymiany dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE oraz ich unieważnienie następuje w drodze decyzji.

Art. 63. 1. Organem właściwym w sprawach wydania, wymiany lub unieważnienia dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela UE.

2. Organem właściwym w sprawach wydania, wymiany lub unieważnienia karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE w przypadku, o którym mowa w art. 44 i 46 ust. 2, jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu członka rodziny.

Art. 64. (uchylony)

Art. 65. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory formularzy wniosków o:
 - a) wydanie lub wymianę dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu,
 - b) wydanie lub wymianę karty stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 2) liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosków o wydanie lub wymianę dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 3) wzory dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu i karty stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się:

- 1) dane, o których mowa w art. 8, w zakresie niezbędnym do wydania lub wymiany dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 2) dane, o których mowa w art. 52 ust. 1.

Rozdział 5

Wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 66. 1. Obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE, którzy nie posiadają prawa stałego pobytu, może być wydana decyzja o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy ich pobyt na tym terytorium stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zdrowia publicznego.

2. Choroba, której objawy wystąpią po upływie 3 miesięcy od dnia wjazdu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie może stanowić podstawy do wydalenia z powodu zagrożenia dla zdrowia publicznego.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób, które uzasadniają podjęcie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE z powodu zagrożenia dla zdrowia publicznego.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, powinny być uwzględnione tylko choroby epidemiczne określone przez Światową Organizację Zdrowia oraz inne choroby wysoce zakaźne i szczególnie niebezpieczne, które podlegają zwalczaniu u obywateli polskich na podstawie *ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach* (Dz. U. poz. 1384, z późn. zm.)⁹⁾¹⁰⁾.

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. poz. 391 i 1938, z 2004 r. poz. 959, 1808 i 2135 oraz z 2006 r. poz. 1600.

¹⁰⁾ Obecnie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2018 r. poz. 151 i 1669), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r., na podstawie art. 64 tej ustawy.

Art. 67. Obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE, którzy posiadają prawo stałego pobytu, decyzja o wydaleniu może być wydana, w przypadku gdy ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 68. Obywatelowi UE, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 10 lat, decyzja o wydaleniu może być wydana tylko w przypadku, gdy jego pobyt na tym terytorium stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa publicznego przez zagrożenie dla pokoju, ludzkości, niepodległości lub obronności Rzeczypospolitej Polskiej lub ze względu na działalność terrorystyczną.

Art. 68a. 1. Decyzja o wydaleniu powinna uwzględniać zasadę proporcjonalności i opierać się wyłącznie na zachowaniu danej osoby, które stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla interesu społecznego.

2. Zasady proporcjonalności nie stosuje się, w przypadku gdy pobyt obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE stanowi zagrożenie dla zdrowia publicznego.

3. Wcześniejsza karalność nie może stanowić samoistnej podstawy do podjęcia decyzji o wydaleniu. Na zagrożenia, o których mowa w ust. 1, nie można się powoływać dla celów gospodarczych.

Art. 69. Małoletniemu obywatelowi UE decyzja o wydaleniu może być wydana tylko w przypadku, gdy:

- 1) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 68, lub
- 2) przemawia za tym dobro dziecka zgodnie z Konwencją o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526, z 2000 r. poz. 11, z 2012 r. poz. 1333 oraz z 2013 r. poz. 677).

Art. 70. W postępowaniu o wydalenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE uwzględnia się w szczególności:

- 1) okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wiek i stan zdrowia;
- 3) sytuację rodzinną i ekonomiczną;
- 4) stopień integracji społecznej i kulturalnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) stopień więzi z krajem pochodzenia.

Art. 71. 1. W decyzji o wydaleniu obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE nakazuje się opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie nie krótszym niż 31 dni.

2. Jeżeli stopień zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego tego wymaga, w decyzji o wydaleniu zarządza się jej przymusowe wykonanie przez doprowadzenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do granicy albo do granicy państwa, do którego zostaje wydalony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa. W takim przypadku w decyzji o wydaleniu można nie określać terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo określić termin krótszy niż 31 dni.

3. Przymusowe wykonanie decyzji o wydaleniu zarządza się także, gdy obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE nie opuścili terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o wydaleniu.

Art. 72. 1. W przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o wydaleniu, wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania, termin wykonania nakazu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ulega przedłużeniu do dnia, w którym postanowienie w sprawie tego wniosku stało się prawomocne.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy podstawą wydalenia było zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa publicznego przez zagrożenie dla pokoju, ludzkości, niepodległości lub obronności Rzeczypospolitej Polskiej lub ze względu na działalność terrorystyczną.

Art. 73. 1. Decyzję o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE wydaje, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Komendanta Głównego Straży Granicznej albo Komendanta Głównego Policji, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE lub miejsce ujawnienia faktu albo zdarzenia będącego podstawą wystąpienia z wnioskiem o wydalenie.

2. Decyzję o wydaleniu organy mogą przekazywać między sobą za pośrednictwem urzędów umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym lub za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej i doręczać tę decyzję obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

3. Wojewoda odnotowuje wydanie decyzji o wydaleniu w dokumencie podróży obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz niezwłocznie informuje o tym organ, który wystąpił z wnioskiem o jej wydanie.

4. W przypadku doręczenia decyzji o wydaleniu w formie, o której mowa w ust. 2, organ Straży Granicznej, który wykonuje tę decyzję, odnotowuje fakt jej wydania w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 73a. 1. Organ, który wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, lub komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję w tej sprawie na wniosek Ministra Obrony Narodowej lub z urzędu, pobiera od obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE odciski linii papilarnych oraz sporządza jego fotografię.

2. Odciski linii papilarnych pobiera się za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

3. Organ, który pobrał odciski linii papilarnych, przekazuje Komendantowi Głównemu Policji ich obraz, dane osobowe obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz informacje, o których mowa w art. 430 ust. 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Art. 73b. 1. Decyzję o wydaleniu małoletniego obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do kraju jego pochodzenia lub do innego państwa wykonuje się, gdy cudzoziemiec ten ma w państwie, do którego zostaje wydalony, zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi przez Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

2. Małoletniego obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE można wydalic tylko pod opieką przedstawiciela ustawowego, chyba że decyzja o wydaleniu jest wykonywana w taki sposób, że małoletniego przekazuje się przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego następuje wydalenie.

Art. 73c. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, wydaje decyzję o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, co do których istnieje obawa, że mogą prowadzić działalność terrorystyczną lub szpiegowską, albo podejrzewanych o popełnienie jednego z tych przestępstw.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu, przymusowemu wykonaniu.

Art. 74. 1. Przymusowe wykonanie decyzji o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na doprowadzeniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

2. Doprowadzenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE:

- 1) do granicy – wykonuje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony – wykonuje Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE przekracza granicę.

3. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, datę opuszczenia przez obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu, informuje organ gminy właściwy ze względu na miejsce zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE o opuszczeniu przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonaniem decyzji o wydaleniu.

Art. 74a. 1. Organ Straży Granicznej właściwy do przymusowego wykonania decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa, w drodze decyzji, wysokość kosztów związanych z wydaniem i przymusowym wykonaniem decyzji o wydaleniu, podmioty obowiązane do pokrycia tych kosztów oraz termin i sposób ich uiszczenia.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 74b. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) treść wniosku o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania, a w szczególności konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania decyzji o wydaleniu;
- 2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o wydaleniu, uwzględniając zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, że decyzja ta została wydana.

Art. 75. Organy przystępujące do przymusowego wykonania decyzji o wydaleniu po upływie 2 lat od dnia jej wydania są obowiązane zawiadomić o tym wojewodę, który wydał decyzję, i wstrzymać jej wykonanie do czasu zakończenia postępowania, o którym mowa w art. 76.

Art. 76. 1. Wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu, w przypadku, o którym mowa w art. 75, wszczyna z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia, czy zachodzą okoliczności uzasadniające uchYLENIE decyzji.

2. W przypadku gdy:

- 1) obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE nie stanowi już rzeczywistego zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
- 2) okoliczności, które miały wpływ na jej wydanie uległy istotnej zmianie

– wojewoda uchyla decyzję o wydaleniu.

Art. 77. 1. Dane obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, którzy opuścili terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskutek wykonania decyzji o wydaleniu podjętej ze względu na zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, przechowuje się w wykazie przez okres 5 lat.

2. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, dane obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE wykreśla się z wykazu.

Art. 78. 1. Wpisu do wykazu, przedłużenia obowiązywania wpisu oraz wykreślenia wpisu dokonuje z urzędu Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

2. Wykreślenie wpisu może nastąpić na wniosek osoby, której dane zostały wpisane do wykazu, w przypadku gdy istotnie zmieniły się okoliczności, które miały wpływ na wydanie decyzji o wydaleniu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydaje decyzję w sprawie wykreślenia wpisu do wykazu w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

Rozdział 6

Rejestry w sprawach obywateli UE i członków rodzin niebędących obywatelami UE

Art. 79. Wojewoda prowadzi w systemie informatycznym rejestry w sprawach dotyczących obywateli UE i członków rodzin niebędących obywatelami UE:

- 1) pobytu obywatela UE;
- 2) kart pobytu członka rodziny obywatela UE;
- 3) dokumentów potwierdzających prawo stałego pobytu;
- 4) kart stałego pobytu członka rodziny obywatela UE.

Art. 80. W rejestrach przechowuje się dane, o których mowa w art. 8, dotyczące obywateli UE i członków rodzin niebędących obywatelami UE, wobec których prowadzi się postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie, a ponadto:

- 1) w rejestrze, o którym mowa w art. 79 pkt 1, przechowuje się:
 - a) informacje o wnioskach dotyczących zarejestrowania pobytu i wymiany zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE,
 - b) informacje dotyczące zarejestrowania pobytu,
 - c) imię, nazwisko i stanowisko służbowe pracownika dokonującego wpisu do rejestru,
 - d) informacje o wydaniu i wymianie zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE,
 - e) informacje o decyzjach administracyjnych, postanowieniach i wyrokach sądu dotyczących odmowy i unieważnienia zarejestrowania pobytu;

- 2) w rejestrze, o którym mowa w art. 79 pkt 2, przechowuje się informacje o:
 - a) wnioskach o wydanie i wymianę karty pobytu członka rodziny obywatela UE,
 - b) dacie wydania, numerze, serii i terminie upływu ważności karty pobytu członka rodziny obywatela UE,
 - c) decyzjach administracyjnych, postanowieniach i wyrokach sądu dotyczących wymiany i unieważnienia karty pobytu członka rodziny obywatela UE;
- 3) w rejestrze, o którym mowa w art. 79 pkt 3, przechowuje się informacje o:
 - a) wnioskach o wydanie i wymianę dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu,
 - b) dacie wydania, numerze, serii i terminie upływu ważności dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu,
 - c) decyzjach administracyjnych, postanowieniach i wyrokach sądu dotyczących wymiany i unieważnienia dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu;
- 4) w rejestrze, o którym mowa w art. 79 pkt 4, przechowuje się informacje o:
 - a) wnioskach o wydanie i wymianę karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE,
 - b) dacie wydania, numerze, serii i terminie upływu ważności karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE,
 - c) decyzjach administracyjnych, postanowieniach i wyrokach sądu dotyczących wymiany i unieważnienia karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 81. Kto:

- 1) nie dopełnia obowiązku zarejestrowania pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) uchyla się od obowiązku posiadania albo wymiany karty pobytu członka rodziny obywatela UE lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE,
 - 3) wbrew obowiązkowi nie zwraca karty pobytu członka rodziny obywatela UE, dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE
- podlega karze grzywny.

Art. 82. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 81, następuje w trybie określonym w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475, z późn. zm.¹¹⁾).

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 83–96. (pominięte)

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 97. 1. Zezwolenia na pobyt, zezwolenia na pobyt czasowy, karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz dokumenty pobytu wydane na podstawie ustawy, o której mowa w art. 104, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

2. Zezwolenia na osiedlenie się udzielone obywatelom UE oraz członkom ich rodzin na podstawie ustawy z dnia 29 marca 1963 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 1992 r. poz. 30 i 112 oraz z 1995 r. poz. 120), ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. poz. 1400, z późn. zm.¹²⁾) oraz ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone członkom rodzin obywateli UE na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach lub ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1039, 1387, 1467, 1481 i 2077 oraz z 2019 r. poz. 76.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. poz. 365, 676, 731, 804, 1180 i 1271 oraz z 2003 r. poz. 894, 942 i 1302.

3. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich udzielone członkom rodzin obywateli UE na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach i dokumenty wydane na podstawie tych ustaw zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

4. Posiadanie zezwolenia na pobyt, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich zwalnia obywatela UE z obowiązku zarejestrowania pobytu, o którym mowa w art. 20.

5. Posiadanie zezwolenia na pobyt, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich zwalnia członka rodziny niebędącego obywatelem UE z obowiązku posiadania karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 20.

Art. 98. Osobom, które posiadają zezwolenie na pobyt udzielone na podstawie dotychczasowych przepisów, przysługuje prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 99. Do postępowań w sprawach zezwoleń na pobyt lub zezwoleń na pobyt czasowy, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończonych decyzją ostateczną, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Art. 100. Decyzje o przyznaniu pomocy dla cudzoziemców, w sprawie których zostały wszczęte postępowania o nadanie statusu uchodźcy na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany, wygasają po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 101. Dane obywateli UE i członków ich rodzin, zgromadzone w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów, przechowuje się przez okres, na jaki zostały w nim zamieszczone, o ile nie jest to sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 102. Dotychczasowe wpisy dokonane w rejestrach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, dotyczące wniosków o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, cudzoziemcom będącym obywatelami UE lub członkami ich rodzin i wydanych w tych sprawach decyzji oraz wpisy dokonane w rejestrach prowadzonych na podstawie ustawy, o której mowa w art. 104, zachowują ważność.

Art. 103. (pominięty)

Art. 104. Traci moc ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1180, z 2003 r. poz. 1175, z 2004 r. poz. 959 i 1808 oraz z 2005 r. poz. 757).

Art. 105. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹³⁾, z wyjątkiem art. 94 pkt 2 i 3 oraz art. 96, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹³⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 11 sierpnia 2006 r.